Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES LAILAS MEDINAS
SECINĀJUMI,
sniegti 2023. gada 21. septembrī[1]

Lieta C-334/22

Audi AG
pret
GQ

(*Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) 2017/1001 – 9. panta 2. un 3. punkts – Tiesības, ko piešķir ES preču zīme – Identiska vai līdzīga apzīmējuma izmantošana komercdarbībā, ko veic trešā persona – Automašīnu rezerves daļas – Radiatoru režģi – Stiprināšanas elements automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai – 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 2. punkts – ES preču zīmes iedarbības ierobežojums – Identiska vai līdzīga apzīmējuma lietošana, lai norādītu preces kā piederuma vai rezerves daļas izmantošanas nolūku – Godīga prakse rūpnieciskās vai komerciālās lietās – Vērtējuma kritēriji

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Regulas (ES) 2017/1001[2] 9. panta 2. un 3. punkta, kā arī šīs regulas 14. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 2. punkta interpretāciju.

2. Lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Audi AG*, automašīnu un automašīnu piederumu ražotāju, un GQ, rezerves daļu vairumtirgotāju, kas šīs preces pārdod tīmekļvietnē. Strīds ir saistīts ar apgalvojumu, ka GQ esot pārkāpis tiesības, kas *Audi AG* piešķirtas ar tai piederošo ES grafisku preču zīmi.

3. Galvenā uzmanība šajā lietā ir pievērsta izņēmuma tiesību, ko ES preču zīme piešķir tās īpašniekam, aizsardzības apjomam un šīs preču zīmes iedarbības ierobežojumiem, lai ļautu trešai personai to izmantot komercdarbībā. Šī lieta ir iespēja Tiesai attīstīt savu judikatūru par Regulas 2017/1001 interpretāciju attiecībā uz rezerves daļu – it īpaši automašīnu rezerves daļu – tirdzniecību.

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2017, L 154, 1. lpp.).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Regula 2017/1001

4. Regulas 2017/1001 9. pantā "Tiesības, ko piešķir ES preču zīme" ir noteikts:

"1. ES preču zīmes reģistrēšana piešķir īpašniekam izņēmuma tiesības.

2. Neskarot īpašnieku tiesības, kas iegūtas pirms ES preču zīmes pieteikuma iesniegšanas datuma vai prioritātes datuma, minētās ES preču zīmes īpašniekam ir tiesības aizliegt visām trešām personām bez viņa piekrišanas izmantot komercdarbībā saistībā ar precēm vai pakalpojumiem jebkādu apzīmējumu, ja:

a) apzīmējums ir identisks ar ES preču zīmi un tiek lietots saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski tiem, attiecībā uz kuriem ir reģistrēta ES preču zīme;

b) apzīmējums ir identisks vai līdzīgs ES preču zīmei un tiek lietots saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski vai līdzīgi precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem ir reģistrēta ES preču zīme, ja pastāv iespēja, ka sabiedrība šīs preču zīmes var sajaukt; sajaukšanas iespēja ietver asociācijas iespēju ar preču zīmi;

[..].

3. Atbilstīgi 2. punktam jo īpaši var aizliegt:

a) piestiprināt apzīmējumu precēm vai minēto preču iepakojumam;

b) piedāvāt preces, laist tās tirgū vai uzglabāt tās minētajos nolūkos ar šo apzīmējumu, vai piedāvāt vai sniegt ar to pakalpojumus;

c) importēt vai eksportēt preces ar minēto apzīmējumu;

[..]."

5. Regulas 2017/1001 14. pantā "ES preču zīmes darbības ierobežojums" ir noteikts:

"1. ES preču zīme tās īpašniekam nedod tiesības aizliegt trešai personai darījumos izmantot:

[..]

c) ES preču zīmi nolūkā identificēt vai norādīt uz precēm vai pakalpojumiem kā tādiem, kas pieder minētās preču zīmes īpašniekam [nāk no minētās preču zīmes īpašnieka], jo īpaši, ja minētās preču zīmes lietošana ir nepieciešama ražojuma vai pakalpojuma paredzētā nolūka norādei, jo īpaši par piederumiem vai rezerves daļām.

2. Šā panta 1. punktu piemēro tikai tad, ja trešā persona izmanto minēto saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās."

B. Regula (EK) Nr. 6/2002

6. Regulas (EK) Nr. 6/2002[3] 19. pantā "Kopienas dizainparauga piešķirtās tiesības" ir noteikts:

"1. Reģistrēts Kopienas dizainparaugs piešķir tā īpašniekam ekskluzīvas tiesības to izmantot un neļaut trešām personām to izmantot bez viņa piekrišanas. Minētā izmantošana attiecas, jo īpaši, uz tāda ražojuma, kurā dizainparaugs ir iekļauts vai kuram tas ir izmantots, izgatavošanu, piedāvāšanu, laišanu tirgū, importu, eksportu vai izmantošanu, vai šāda ražojuma glabāšanu šiem mērķiem.

[..]"

7. Regulas Nr. 6/2002 110. pantā "Pārejas noteikums" ir paredzēts:

"1. Kamēr nav stājušies spēkā šīs regulas grozījumi, kurus par šo jautājumu izstrādā Komisija, kā Kopienas dizainparaugu neaizsargā tādu dizainparaugu, kas ir sastāvdaļa kompleksā ražojumā un kuru izmanto 19. panta 1. punkta nozīmē ar nolūku labot šo komplekso ražojumu, lai atjaunotu tā sākotnējo izskatu.

[..]"

III. Fakti un prejudiciālie jautājumi

8. Prasītāja *Audi AG* ir Ingolštatē (*Ingolstadt*) (Vācija) reģistrēts uzņēmums, kuram ir izņēmuma tiesības uz zemāk attēloto ES grafisku preču zīmi, kas reģistrēta ar numuru 000018762, tostarp attiecībā uz Nicas klasifikācijas 12. klasi (transportlīdzekļi, rezerves daļas, automašīnu piederumi). Šī preču zīme ir apzīmējums, ko veido četri gredzeni, kuri izvietoti blakus viens otram horizontālā virzienā un daļēji pārklājas, un ko prasītāja atveido un izmanto kā savu emblēmu:

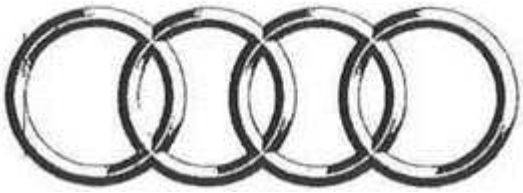

9. Atbildētājs GQ ir fiziska persona, kas nodarbojas ar automašīnu rezerves daļu tirdzniecību. Viņš nepiedāvā šīs preces tieši patērētājiem, bet pārdod tās citiem izplatītājiem. No 1986. līdz 2017. gadam atbildētājs savā tīmekļvietnē reklamēja un piedāvāja tirdzniecībai radiatoru režģus, kas pielāgoti un paredzēti veciem pagājušā gadsimta 80. un 90. gadu *Audi* automašīnu modeļiem. Šiem radiatoru režģiem – tāpat kā oriģinālajiem režģiem – bija izgriezta vieta, kas paredzēta automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un atbilst prasītājas ES preču zīmes kontūrām.

10. 2017. gadā prasītāja sāka celt prasības tiesā pret atbildētāju, lai liegtu viņam piedāvāt pārdošanai neoriģinālās rezerves daļas, kurās atsevišķi elementi formas ziņā pilnīgi vai daļēji atbilda prasītājai piederošajai preču zīmei. It īpaši 2020. gada maijā prasītāja vērsās *Sąd Okręgowy*

[3] Padomes Regula (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1. lpp.).

w Warszawie (Varšavas apgabaltiesa), kas ir iesniedzējtiesa šajā lietā, ar lūgumu aizliegt atbildētājam importēt, piedāvāt, laist tirgū un reklamēt neoriģinālus radiatoru režģus ar tās ES preču zīmei identisku vai līdzīgu apzīmējumu. Prasītāja arī lūdza iznīcināt 70 šādus radiatoru režģus, ko aizturējusi muitas iestāde.

11. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai pieņemtu nolēmumu šajā lietā, tai ir jānoskaidro, vai prasītājas ES preču zīmes – kurai, pēc šīs tiesas domām, piemīt augsta atšķirtspēja un kura Polijā ir plaši pazīstama un skaidri asociējas ar prasītāju – aizsardzība ir attiecināma arī uz elementu, kas ļauj automašīnu ražotāja emblēmu ievietot un piestiprināt uz radiatora režģa un kas savas formas dēļ ir identisks vai maldinoši līdzīgs šai preču zīmei.

12. Iesniedzējtiesa it īpaši pauž šaubas, pirmkārt, par to, vai elements automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai uz radiatora režģa pilda preču zīmes funkciju, proti, norāda preces izcelsmi. Šīs šaubas rodas, pat pieņemot, ka minētais elements atbilst ražotāja emblēmas formai un tāpēc to var uzskatīt par identisku vai vismaz maldinoši līdzīgu ražotāja ES preču zīmei.

13. Šajā ziņā iesniedzējtiesa vērš Tiesas uzmanību uz to, ka ES preču zīmju tiesībās nav normas, kura būtu līdzvērtīga Regulas Nr. 6/2002 110. panta 1. punktam, t.i., "remontdarbu atrunai", kas attiecībā uz ES dizainparaugiem izslēdz aizsardzību dizainparaugam, kurš ir kompleksa ražojuma sastāvdaļa un kuru izmanto ar nolūku labot šo ražojumu, lai atjaunotu tā sākotnējo izskatu. Turklāt tā uzskata, ka, interpretējot Regulas 2017/1001 9. panta 2. un 3. punktu, būtu jāievēro ES preču zīmju tiesību mērķis aizsargāt neizkropļotu konkurenci un patērētāju ieinteresētība, lai tiem būtu iespēja izvēlēties starp oriģinālu un neoriģinālu automašīnu rezerves daļu iegādi.

14. Otrkārt, ja tiktu atzīts, ka elements automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai uz radiatora režģa pilda preču zīmes funkciju, iesniedzējtiesas skatījumā rastos arī jautājums par to, vai Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts ļauj rezerves daļu pārdevējam tirgot neoriģinālus režģus ar šādu elementu. Apstiprinošas atbildes gadījumā iesniedzējtiesa vaicā, kādi vērtējuma kritēriji ir jāpiemēro, lai noteiktu, vai ES preču zīmi izmanto saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās, kā prasīts Regulas 2017/1001 14. panta 2. punktā.

15. Šajos apstākļos *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1.a) Vai [Regulas 2017/1001] 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz preču zīmes īpašniekam / tiesai aizliegt trešai personai komercdarbībā izmantot ES preču zīmei identisku vai maldinoši līdzīgu apzīmējumu attiecībā uz automašīnas rezerves daļām (radiatora režģiem), ja šo apzīmējumu veido automašīnas piederuma (emblēma, kas atspoguļo ES preču zīmi) stiprināšanas elements un:

ja no tehniska skatpunkta ir iespējams oriģinālo emblēmu, kas atspoguļo ES preču zīmi, uzstādīt uz automašīnas rezerves daļas (radiatora režģa), šajā rezerves daļā neatveidojot apzīmējumu, kurš būtu identisks vai maldinoši līdzīgs ES preču zīmei;

vai

ja no tehniskā skatpunkta nav iespējams oriģinālo emblēmu, kas atspoguļo ES preču zīmi, uzstādīt uz automašīnas rezerves daļas (radiatora režģa), šajā rezerves daļā neatveidojot apzīmējumu, kurš būtu identisks vai maldinoši līdzīgs ES preču zīmei?

Ja uz kādu no 1. punkta a) daļā ietvertajiem jautājumiem tiktu sniegta apstiprinoša atbilde:

b) Kādi vērtējuma kritēriji ir jāizmanto šāda veida gadījumos, lai noskaidrotu, vai preču zīmes izmantošana atbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās?

c) Vai [Regulas 2017/1001] 9. panta 2. punkts un 9. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka – gadījumā, ja preču zīme tiek izmantota kā automašīnas sastāvdaļas formas elements, un ņemot vērā, ka [šajā regulā] nav normas, kas atbilstu [Regulas Nr. 6/2002] 110. panta 1. punktā ietvertajai "remontdarbu" atrunai, – šādā situācijā preču zīme nepilda izcelsmes norādes funkciju?

d) Vai [Regulas 2017/1001] 9. panta 2. punkts un 9. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka – gadījumā, ja preču zīmes stiprināšanas elements, kura forma ir identiska vai maldinoši līdzīga preču zīmei, ir automašīnas sastāvdaļas formas elements, un ņemot vērā, ka [šajā regulā] nav normas, kas atbilstu [Regulas Nr. 6/2002] 110. panta 1. punktā ietvertajai "remontdarbu" atrunai, – stiprināšanas elementu nevar uzskatīt par preču zīmi, kas pilda izcelsmes norādes funkciju, pat ja tas ir identisks vai maldinoši līdzīgs preču zīmei?"

IV. Izvērtējums

16. Iesniedzējtiesa ar saviem jautājumiem, pirmkārt, vēlas noskaidrot, vai Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktu var interpretēt tādējādi, ka neoriģinālo automašīnu rezerves daļu, proti, radiatoru režģu, pārdevējam ir atļauts tirgot šīs rezerves daļas, ja tajās ir iekļauts elements automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un ja šis elements savas formas dēļ ir identisks vai maldinoši līdzīgs šim ražotājam piederošajai ES preču zīmei.

17. Iesniedzējtiesa uzdod šo jautājumu, norādot uz diviem iespējamiem gadījumiem, proti, atkarībā no tā, vai tehniski ir vai nav iespējams ievietot un piestiprināt šā ražotāja emblēmu, neatveidojot tā preču zīmi (1. jautājuma a) daļa). Ja uz iepriekšējo jautājumu tiktu sniegta apstiprinoša atbilde abos vai vienā no šiem gadījumiem, iesniedzējtiesa jautā, kādi būtu kritēriji, lai izvērtētu, vai šī izmantošana atbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās, kā tas prasīts Regulas 2017/1001 14. panta 2. punktā (1. jautājuma b) daļa).

18. Otrkārt, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai radiatora režģa elements, kas kalpo automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un tāpēc atveido šim ražotājam piederošas ES grafiskas preču zīmes formu, var tikt uzskatīts par preču zīmi, kura pilda izcelsmes norādes funkciju saskaņā ar Regulas 2017/1001 9. panta 2. un 3. punktu (1. jautājuma c) un d) daļa)[4].

19. Izņēmuma tiesību, kas izriet no ES preču zīmes, ierobežojumu piemērošanas nosacījumu izvērtēšanai, kā paredzēts Regulas 2017/1001 14. pantā, ir nozīme tikai, ciktāl ir tikušas pārkāptas šīs izņēmuma tiesības, kuru tvērums ir noteikts Regulas 2017/1001 9. pantā[5]. Šā iemesla dēļ vispirms atbildēšu uz 1. jautājuma c) un d) daļu kopā un pēc tam – uz šī paša jautājuma a) un b) daļu.

[4] Sava 1. jautājuma attiecīgi c) un d) daļā iesniedzējtiesa, lai noteiktu, vai šajā lietā aplūkotā preču zīme pilda [izcelsmes] norādes funkciju, nošķir gadījumus i) kad šī preču zīme ir iekļauta automašīnas sastāvdaļas formā un ii) kad šī preču zīme ir daļa no stiprināšanas elementa, kas iekļauts automašīnas sastāvdaļas formā. Atbilstoši lietas dalībnieku kopējai nostājai abas jautājuma daļas var tikt pārfrazētas, kā izklāstīts šajā punktā.

[5] Šajā ziņā skat. arī Hasselblatt, G.N. (red.), *European Union Trade Mark Regulation (EU) 2017/1001 – Article-by-Article Commentary*, Beck, 2018, 431. lpp.

A. Par 1. jautājuma c) un d) daļu

20. Uzdotā 1. jautājuma c) un d) daļa attiecas uz Regulas 2017/1001 9. panta 2. un 3. punkta interpretāciju. Būtībā abas minētā jautājuma daļas liek Tiesai noskaidrot, vai tas, ka neatkarīgs ražotājs automašīnas radiatora režģī iekļauj elementu, kas paredzēts automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un kas atveido šim ražotājam piederošas ES preču zīmes formu, ir apzīmējuma izmantošana komercdarbībā šo tiesību normu izpratnē.

21. Iesākumā ir svarīgi atgādināt, ka saskaņā ar Regulas 2017/1001 9. panta 1. punktu ES preču zīmes reģistrēšana piešķir īpašniekam izņēmuma tiesības, kas atbilstoši šīs regulas 9. panta 2. punktam šim īpašniekam ļauj aizliegt visām trešām personām bez viņa piekrišanas komercdarbībā izmantot jebkādu identisku vai līdzīgu apzīmējumu saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, ja ir izpildīti noteikti nosacījumi.

22. Regulas 2017/1001 9. panta 3. punktā neizsmeļoši ir uzskaitīti izmantošanas veidi, kurus ES preču zīmes īpašnieks var aizliegt. Tie ietver apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam (a) apakšpunkts), preču piedāvāšanu, laišanu tirgū vai uzglabāšanu minētajos nolūkos ar šo apzīmējumu (b) apakšpunkts) un preču importēšanu vai eksportēšanu ar minēto apzīmējumu (c) apakšpunkts)[6].

23. Tiesa ir konsekventi norādījusi, ka izņēmuma tiesības ES preču zīmes īpašniekam ir piešķirtas, lai ļautu tam aizsargātu savas kā attiecīgās preču zīmes īpašnieka konkrētas intereses, proti, nodrošināt, lai preču zīme var pildīt savas funkcijas. Šo tiesību izmantošana tātad ir paredzama tikai gadījumos, kad trešo personu veikta apzīmējuma izmantošana apdraud vai var apdraudēt preču zīmes funkcijas. Šīs funkcijas ietver ne tikai preču zīmes pamatfunkciju – garantēt patērētājiem preces vai pakalpojuma izcelsmi –, bet arī citas tās funkcijas, proti, funkciju garantēt preces vai pakalpojuma kvalitāti vai saziņas, ieguldījumu vai reklāmas funkcijas[7].

24. No tā izriet, ka ES preču zīmes īpašnieks, pamatojoties uz Regulas 2007/1001 9. pantu, nevar iebilst pret to, ka tiek izmantots preču zīmei identisks vai maldinoši līdzīgs apzīmējums, ja šī izmantošana nevar apdraudēt nevienu no tās funkcijām[8].

25. Šajā lietā, pirmkārt, ir jānorāda, ka pamatlietā aplūkotās preces ir neoriģināli automašīnu radiatoru režģi, kas atveido oriģinālos modeļus atbilstoši dizainparaugu tiesībām[9]. Šie režģi ir rezerves daļas, kas paredzētas, lai nosegtu un aizsargātu automašīnu radiatoru kā dzinēja dzeses sistēmas sastāvdaļu. Radiatora režģi ir automašīnas virsbūves ārējās un redzamās daļas, kas būtiski ietekmē tās priekšējo izskatu. To atrašanās vietas dēļ radiatora režģi ir ļoti neizturīgi frontālā trieciena gadījumā. Turklāt automašīnu ražotāji ierasti konstruē savu transportlīdzekļu radiatora režģus tā, lai tajos būtu iekļauts elements emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai, bieži vien ar hromētu apdari, kurš atveido iepriekš reģistrētu tiem piederošo preču zīmi.

26. Automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanas un piestiprināšanas vieta ir radiatora režģa neatņemama sastāvdaļa, un parasti tā atrodas transportlīdzekļa priekšējās daļas vidējā augšējā trešdaļā. Šo elementu veido izgriezta vieta emblēmas ievietošanai un virkne atveru tās

6 1. jautājuma c) un d) daļa attiecas tikai uz Regulas 2017/1001 9. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Tomēr, ņemot vērā pamatlietas faktus, kā tie izklāstīti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir skaidrs, ka šajā lietā ir jāņem vērā arī šīs regulas 9. panta 3. punkta b) un c) apakšpunkts.

7 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Mitsubishi Shoji Kaisha* un *Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe* (C-129/17, EU:C:2018:594, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

8 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 18. jūnijs, *L'Oréal* u.c. (C-487/07, EU:C:2009:378, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

9 Kā minēts iepriekš, skat. Regulas Nr. 6/2002 110. panta 1. punktu, kas ietver "remontdarbu atrunu".

piestiprināšanai. Attiecīgi emblēmas aizmugurējā pusē ir tapas emblēmas piestiprināšanai pie režģa. Ir svarīgi ņemt vērā, ka šajā lietā iesniedzējtiesas uzdotais jautājums attiecas nevis uz automašīnu ražotāja emblēmas atveidošanu kā tādu, bet gan uz vietu, kas paredzēta šīs detaļas piestiprināšanai pie radiatora režģa, kuram pēc definīcijas ir forma, kas atbilst pašas emblēmas kontūrām.

27. Otrkārt, attiecībā uz jautājumu, vai tāds elements kā iepriekš aprakstītais ir apzīmējums, kas var apdraudēt preču zīmes funkcijas, kā prasīts šo secinājumu 24. punktā minētajā judikatūrā, vispirms vēlos norādīt, ka Regulas 2017/1001 9. panta 2. punktā lietotais termins "apzīmējums" nav definēts nevienā citā šīs regulas normā. Tomēr, kā norāda Polijas Republika, Komisija un atbildētājs pamatlietā, jēdziena "apzīmējums" būtisks nosacījums ir tā atšķirīgais un autonomais raksturs attiecībā pret preci, ko tas apzīmē. Citiem vārdiem, lai secinātu, ka preces elements darbojas kā apzīmējums, tas ir jāuztver kā neatkarīgs un nošķirts no pašas preces.

28. Jāatzīmē, ka šādu jēdziena "apzīmējums" izpratni vairākkārt ir apstiprinājusi Tiesa, kura nospriedusi – atbilstoši tam, ko apgalvo atbildētājs –, ka apzīmējums nevar būt tikai attiecīgās preces īpašība [10]. Tas būtībā nozīmē, ka apzīmējumu nevar pielīdzināt šīs preces sastāvdaļām, it īpaši tām, kas pilda tikai konkrētu funkciju un kas, lai gan tās ietekmē šīs preces kopējo izskatu, netiek uztvertas kā apzīmējums.

29. Ilustratīvu argumentāciju šajā ziņā ir sniedzis ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*] secinājumos lietā *Dyson* [11], kur viņš būtībā secināja, ka funkcionāls elements, kas ir daļa no preces ārējā izskata, konkrēti – caurspīdīga uzkrājējtvertne, kura ir daļa no putekļu sūcēja ārējās virsmas, neatbilst nosacījumiem, kādi jāizpilda, lai tas veidotu apzīmējumu, jo šis elements neļauj viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus nošķirt no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem [12].

30. Tas, manuprāt, attiecas arī uz šajā lietā aplūkojamo elementu, kas, kā jau aprakstīju šo secinājumu 25. un 26. punktā, ir automašīnu ražotāja emblēmas atbalsts radiatora režģī, tādējādi veidojot daļu no pašas preces un pildot tikai tehnisku funkciju. Šī tehniskā funkcija ir acīmredzama, ja ņem vērā, ka radiatora režģī izgrieztā vieta tiek izmantota tikai papildu piederuma – emblēmas – ievietošanai un piestiprināšanai un ka, lai tā kalpotu šim īpašajam mērķim, tā noteikti jāpielāgo šā piederuma kontūrām.

31. Šajā ziņā jāatgādina, ka automašīnu rezerves daļu mērķis ir aizstāt sākotnēji samontētās daļas [13]. Runājot par ārējiem elementiem, rezerves daļas galvenokārt ir paredzētas remontētas automašīnas sākotnējā izskata atjaunošanai. Pretējā gadījumā automašīnas samontētas daļas nomaiņa varētu attiekties uz *tūninga* (*tuning*) praksi, kas arī var automašīnai piešķirt jaunu izskatu, bet kas konceptuāli atšķiras no šīs automašīnas remonta nolūkā atjaunot tā sākotnējo izskatu. Tiesa faktiski ir apstiprinājusi šo izpratni, uzsverot, ka remonta mērķi var sasniegt vienīgi ar sastāvdaļām, kas vizuāli ir identiskas oriģinālajām sastāvdaļām [14].

[10] Spriedums, 2003. gada 6. maijs, *Libertel* (C-104/01, EU:C:2003:244, 27. punkts).

[11] Ģenerāladvokāta F. Ležē secinājumi lietā *Dyson* (C-321/03, EU:C:2006:558, gala secinājumu daļa).

[12] Turpat, 43. punkts.

[13] Attiecībā uz termina "rezerves daļas" definīciju Eiropas Savienības tiesību aktos skat. Komisijas Regulas (ES) Nr. 461/2010 (2010. gada 27. maijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām mehānisko transportlīdzekļu nozarē (OV 2010, L 129, 52. lpp.) 1. panta 1. punkta h) apakšpunktu, kurā paredzēts, ka šis termins nozīmē "preces, kas jāuzstāda mehāniskajam transportlīdzeklim, lai aizstātu šā transportlīdzekļa komplektējošās daļas".

[14] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Acacia* un *D'Amato* (C-397/16 un C-435/16, EU:C:2017:992, 75. punkts).

32. Manuprāt, ir acīmredzams, ka tikai tāds radiatora režģis, kurā ir paredzēta vieta, kas veidota tā, lai būtu iespējams ievietot un piestiprināt automašīnu ražotāja emblēmu, kā iecerēts oriģinālajā radiatora režģī, ļauj atdarināt transportlīdzekļa sākotnējo izskatu. Tādējādi, lai atjaunotu automašīnas sākotnējo izskatu, radiatora režģi kā rezerves daļas var kalpot tikai tad, ja emblēmas piestiprināšanas vieta precīzi atveido oriģinālajā režģī paredzēto vietu. Ir svarīgi uzsvērt, ka atšķirībā no cita veida rezerves daļām, piemēram, riteņu lokiem un dekoratīvajiem diskiem, ar radiatora režģi, ņemot vērā tā priekšējo novietojumu automašīnas virsbūvē, nevar pilnībā atjaunot automašīnas izskatu, ja vien tas nav identisks oriģinālajam ražojumam. Tas izskaidro, kāpēc neatkarīgi ražotāji tirgū bieži nepiedāvā radiatoru režģus ar neidentisku izskatu, izņemot gadījumus, kad tie ir paredzēti, kā jau minēju, *tūninga* vajadzībām.

33. Turklāt apzīmējuma izmantošana, lai norādītu, ka preču vai pakalpojumu izcelsme nāk no konkrētā uzņēmumā, ir jāvērtē saistībā ar komercdarbību [15]. Šis novērtējums ir jāveic, ņemot vērā patērētāja, kurš varētu būt patiešām ieinteresēts iegādāties konkrētas markas transportlīdzekļa rezerves daļas, uztveri un vērtējumu. Šajā ziņā iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda, ka atbildētājs pamatlietā pārdod savas rezerves daļas tikai profesionāliem izplatītājiem, kuri tādējādi jāuzskata par šajā lietā aplūkoto preču vidusmēra patērētāju [16].

34. Interesanti, ka nesen veikts empīrisks pētījums, kurš publicēts specializētā akadēmiskā žurnālā un kurā ir atspoguļotas šīs lietas galvenās premisas, lai noteiktu, kā oriģinālās ražotāja preču zīmes klātbūtne uz rezerves daļas ietekmē patērētāju uztveri par rezerves daļas komerciālo izcelsmi un kvalitātes gaidas, it īpaši Polijas tirgū [17].

35. Pētījumā, pirmkārt, ir norādīts, ka apzīmējuma izmantošanas konteksts var neitralizēt tā – kā norādes uz preces komerciālo izcelsmi – ietekmi, it īpaši, kā apspriests tiesas sēdē šajā lietā, ja radiatoru režģu pārdošanas laikā pieejamā informācija ietver šādus galvenos elementus: i) ražojuma nosaukumu un automašīnu modeļus, uz kuriem tas attiecas; ii) vienības cenu, kas parasti ir zemāka par oriģinālās rezerves daļas cenu; iii) papildu informāciju par to, ka tirgotāja piedāvātā rezerves daļa nav oriģināla, un iv) neatkarīgā ražotāja nosaukumu [18].

36. Otrkārt, pētījumā, pamatojoties uz veikto aptauju, ir paskaidrots, ka profesionāli mazumtirgotāji un autoservisi "pārsvarā" ir norādījuši, ka rezerves daļas nāk no neatkarīga avota, kas liecina, ka šie profesionālie pārdevēji parasti nekļūdās par radiatoru režģu izcelsmi. Pat galalietotāju gadījumā procentuālā daļa, kas norāda uz oriģinālo preču ražotāju, ir salīdzinoši nenozīmīga. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, pētījumā secināts, ka profesionāļi, šķiet, no neatkarīgiem avotiem iegūtu rezerves daļu pārdošanas kontekstā oriģināla ražotāja ES preču zīmi drīzāk uztver kā produkta īpašību aprakstu – kā elementu, kas atbilst tehniskam mērķim, nevis kā izcelsmes norādi [19].

37. Protams, empīrisks pētījums nevar būt vienīgais izšķirošais faktors, lai galīgi novērtētu individuālu gadījumu preču zīmju tiesību jomā – tādu kā pamatlietā. Tomēr iepriekš minētais pētījums liecina, ka katrā gadījumā atsevišķi ir jāveic apstākļu analīze, lai noteiktu, kādā mērā

[15] Spriedums, 1999. gada 23. februāris, *BMW* (C-63/97, EU:C:1999:82, 38. punkts; turpmāk tekstā – "spriedums *BMW*").

[16] Lai gan Tiesa vēl nav paudusi nostāju šajā ziņā, ir vērts atzīmēt, ka Vispārējā tiesa ir konsekventi uzskatījusi, ka, ņemot vērā automašīnu rezerves daļu, kas principā ir domātas speciālistiem un profesionāļiem, tehnisko raksturu un dārgumu, šī sabiedrības daļa minētās preces iegādāsies tikai pēc rūpīgas pārbaudes attiecībā uz to īpašībām, sastāvu un citiem parametriem. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. jūlijs, *MAN Truck & Bus/EUIPO – Halla Holdings* ("MANDO") (T-792/17, EU:T:2019:533, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

[17] Tischner, A., un Stasiuk, K., "Spare Parts, Repairs, Trade Marks and Consumer Understanding", *IIC – International Review of Intellectual Property and Competition Law*, Nr. 54, 2023, 42. lpp.

[18] Turpat, 44. lpp.

[19] Turpat, 53. lpp.

konkrētie patērētāji uztver attiecīgo apzīmējumu. Šajā nolūkā īpaša uzmanība tostarp jāpievērš informācijai, kas pieejama attiecīgās rezerves daļas pārdošanas procesā, un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus īpatnībām. Piemēram, Polijas gadījumā, šķiet, starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka šajā dalībvalstī joprojām tiek importēts ievērojams daudzums lietotu un bojātu automašīnu no citām dalībvalstīm. Šajā situācijā Polijas automašīnu tirgū ļoti bieži sastopamas vecākas automašīnas, kurām nepieciešams remonts, tāpēc remonta tirgus šajā valstī ir ļoti attīstīts un pazīstams patērētājiem, kuri izrāda vēlmi veikt šādu vecāku automašīnu remontu, lai atjaunotu to sākotnējo izskatu [20].

38. Šis secinājums atbilst arī Tiesas judikatūrai, it īpaši spriedumam *Adam Opel* [21], kas doktrīnā [22] ir citēts kā piemērs situācijai, kad trešā persona atdarina automašīnu ražotājam piederošo ES preču zīmi, bet šis atdarinājums nepilda preces izcelsmes norādes funkciju.

39. Konkrēti – minētajā lietā Tiesa saistībā ar automašīnu ražotājam piederošas ES preču zīmes izmantošanu uz samazinātā mērogā izgatavotām rotaļu automašīnām atzina, ka šādai izmantošanai nav nelabvēlīgas ietekmes uz šīs preču zīmes funkcijām, jo konkrētā sabiedrības daļa neuztver uz rotaļu automašīnām attēloto automobiļa emblēmu kā norādi, ka samazināta mēroga modeļi nāk no minētā ražotāja vai ar to ekonomiski saistīta uzņēmuma [23]. Arī šajā gadījumā izšķiroša nozīme bija konkrētajiem apstākļiem un praksei attiecīgajā nozarē. Tiesa savu nolēmumu pamatoja ar iesniedzējtiesas veikto faktu konstatējumu, ka rotaļlietu nozares preču vidusmēra patērētājs ir pieradis, ka samazinātie modeļi pamatojas uz faktiski pastāvošiem paraugiem, un pat pievērš daudz uzmanības absolūtai atbilstībai oriģinālam, tādējādi patērētājs uz rotaļlietu automašīnām redzamo automašīnu ražotāja emblēmu uztver kā automašīnas samazināta mēroga reprodukcijas iezīmi, nevis kā norādi, ka pati rotaļlietu automašīna ir nākusi no šā ražotāja [24].

40. Manuprāt, iepriekš minētie apsvērumi ir pietiekami, lai Tiesa šajā lietā izslēgtu, ka vienkāršs automašīnu ražotājam piederošas ES preču zīmes siluets, kurš ir daļa no oriģināla radiatora režģa precīza atveidojuma un kuram ir tikai tehnisks mērķis nodrošināt šā ražotāja emblēmas ievietošanu un piestiprināšanu, varētu pildīt preču zīmes funkcijas un tātad būtu uzskatāms par apzīmējuma izmantošanu komercdarbībā Regulas 2017/1001 9. panta 2. un 3. punkta izpratnē, it īpaši, ja pastāv šo secinājumu 35. un 37. punktā minētie apstākļi, bet tas ir jāizvērtē valsts tiesai.

41. Pilnīguma labad vēlos arī norādīt, ka saistībā ar iepriekš izklāstīto secinājumu nav nozīmes iesniedzējtiesas 1. jautājuma c) un d) daļā minētajam apstāklim, proti, ka ES preču zīmju tiesībās nav normas, kas atbilstu "remontdarbu atrunai" ES dizainparaugu tiesībās. Tiesa lietā *Ford Motor Company* [25] faktiski ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 6/2002 110. pantā ietvertajā "remontdarbu atrunā" ir noteikti daži ierobežojumi *tikai* attiecībā uz dizainparaugu aizsardzību, nekādi neatsaucoties uz aizsardzību preču zīmju jomā [26]. Šī Tiesas sniegtā interpretācija tātad formāli neļauj Regulas Nr. 6/2002 110. pantā ietverto "remontdarbu atrunu" ņemt vērā Regulas 2017/1001 9. panta interpretācijas vajadzībām.

[20] Turpat, 42. lpp.

[21] Spriedums, 2007. gada 25. janvāris (C-48/05, EU:C:2007:55; turpmāk tekstā – "spriedums *Adam Opel*").

[22] Kur, A., un Senftleben, M., *European Trade Mark Law – A commentary*, Oxford University Press, 2017, 301. lpp.

[23] Spriedums *Adam Opel* (24. punkts).

[24] Turpat, 23. punkts.

[25] Tiesas rīkojums, 2015. gada 6. oktobris, *Ford Motor Company* (C-500/14, EU:C:2015:680).

[26] Turpat, 39. punkts.

42. Tomēr lietās, kurās ES preču zīmju tiesības sasaistās ar citām intelektuālā īpašuma tiesību jomām, Tiesa Regulas 2017/1001 un tās priekšteču pamatnormas konsekventi ir interpretējusi tādējādi, lai izvairītos no minēto jomu kopīgo mērķu neitralizācijas un lai nodrošinātu, ka šie mērķi tiek sasniegti pilnā mērā, it īpaši aizsargājot neizkropļotas konkurences sistēmu tirgū.

43. Piemēram, lietā *Lego Juris*[27], kurā pārklājās preču zīmju tiesību un patentu tiesību aspekti, Tiesa ir uzsvērusi vajadzību nepieļaut, ka preču zīmes uzņēmumam piešķir monopolu uz tehniskiem risinājumiem vai preces funkcionālām īpašībām[28]. Konkrēti – Tiesa ir nospriedusi, ka gadījumā, ja preces forma vienkārši ietver šīs preces ražotāja izstrādāto un pēc tā pieteikuma patentēto tehnisko risinājumu, šīs formas kā preču zīmes aizsardzība pēc patenta, kas izsniegts attiecībā uz šo preci, termiņa beigām ievērojami un pastāvīgi samazinātu citu uzņēmumu iespēju izmantot minēto tehnisko risinājumu[29]. Tādi nolēmumi kā lietā *Lego Juris* acīmredzami ilustrē Tiesas spēju pieņemt saskanīgu un praktiski īstenojamu interpretāciju visās intelektuālā īpašuma tiesību jomās, tādējādi novēršot monopolu rašanos un aizsargājot patērētāju interesi, lai tiem būtu piekļuve precēm un pakalpojumiem no daudzveidīgiem avotiem.

44. Šajā lietā jānorāda, ka mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu ražošana un izplatīšana būtībā tiek veikta trīs tirgus segmentos: a) automašīnu ražotāju izgatavotas rezerves daļas; b) detaļas, ko ražojuši uzņēmēji, kuri nav automašīnu ražotāji, bieži vien to uzdevumā vai sadarbībā ar tiem, un c) neatkarīgu ražotāju ražotās detaļas, kuras netiek piegādātas automašīnu ražotājiem, bet kuras ir izgatavotas saskaņā ar šo automašīnu ražotāju sniegtajām specifikācijām un standartiem[30]. Regulas 2017/1001 9. panta 2. punktā lietotā termina "apzīmējums" plaša interpretācija acīmredzami sekmētu monopola rašanos attiecībā uz radiatoru režģu remontu, kas veikts, lai atjaunotu automašīnu oriģinālo izskatu, par labu automašīnu ražotājiem – vai nu tiem darbojoties autonomi, vai izmantojot licences ar neatkarīgiem pārdevējiem. Šīs sekas, kas varētu ierobežot patērētāju izvēles iespējas un varētu apdraudēt nesen ierosināto leģislatīvo instrumentu mērķus ES dizainparaugu tiesību jomā[31], būtu acīmredzamas, ja automašīnu ražotāji atbilstoši ES preču zīmju tiesībām iebilstu pret to, ka neatkarīgi pārdevēji tirgo neoriģinālus radiatora režģus, kas ietver elementu šo ražotāju emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai[32].

45. Tieši šo iemeslu dēļ, lai gan – kā esmu jau izklāstījusi – "remontdarbu atruna" nav piemērojama šajā lietā Regulas 2017/1001 interpretēšanai un lai gan Tiesa jau ir nospriedusi, ka tieši ar šīs regulas 14. pantu ir paredzēts samierināt preču zīmes aizsardzības fundamentālās intereses neizkropļotas konkurences sistēmā[33], būtu jāpievērš uzmanība sekām, ko radītu

[27] Spriedums, 2010. gada 14. septembris, *Lego Juris*/ITSB (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 43. punkts; turpmāk tekstā – "lieta *Lego Juris*").

[28] Turpat, 43. punkts.

[29] Turpat, 46. punkts.

[30] Šī rezerves daļu tirgus segmentācija netieši izriet no Savienības tiesību aktiem par vertikāliem nolīgumiem un saskaņotām darbībām mehānisko transportlīdzekļu nozarē, it īpaši no Komisijas Regulas Nr. 461/2010. Skat. arī Eiropas Komisija, Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts, *Market structure of motor vehicle visible spare parts in the EU*, Publikāciju birojs, 2021, 14. lpp., pieejams: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6a303741-0b95-11ec-adb1-01aa75ed71a1.

[31] 2022. gada 28. novembrī Komisija publicēja priekšlikumus, lai pārskatītu i) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/71/EK (1998. gada 13. oktobris) par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (OV 1998, L 289, 28. lpp.; turpmāk tekstā – "Dizainparaugu direktīva") un ii) Regulu Nr. 6/2002, kā pasākumus, lai izveidotu saskaņotu kopumu 2020. gada novembrī publicētā Intelektuālā īpašuma rīcības plāna īstenošanai. It īpaši direktīvas projekta 19. pantā un grozītās regulas projekta 20.a pantā ir minēta "remontdarbu atruna", paskaidrojot, ka ar rezerves daļu saistīta dizainparauga tiesību īpašnieks nevar izmantot monopoltiesības un nevar liegt trešai personai laist tirgū remonta rezerves daļas, kas paredzētas ražojuma remontam vai tā sākotnējā izskata atjaunošanai. Skat. arī Eiropas Parlaments, *Revision of the EU legislation on design protection*, 2023. gada jūlijs, 5. lpp., pieejams: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751401/EPRS_BRI(2023)751401_EN.pdf.

[32] Šajā ziņā skat. Kur, A., "As Good as New" – Sale of Repaired or Refurbished Goods: Commendable Practice or Trade Mark Infringement?', *GRUR International*, Oxford University Press, 70. sēj., 2021, 236. lpp. Tas vēl jo vairāk tā būtu saiknē ar tādu automašīnu modeļu rezerves daļām, kuri vairs netiek ražoti, un tas tā ir arī attiecībā uz radiatora režģiem pamatlietā.

[33] Šajā ziņā *inter alia* skat. Tiesas rīkojumu, 2015. gada 6. oktobris, *Ford Motor Company* (C-500/14, EU:C:2015:680, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

nolēmums ES preču zīmju tiesību jomā un kas varētu arī apdraudēt mērķus, kuri sasniedzami cieši saistītajā ES intelektuālā īpašuma tiesību jomā, proti, dizainparaugu tiesību jomā, lai paplašinātu patērētāju izvēles iespējas attiecībā uz rezerves daļu iegādi no neatkarīgiem ražotājiem un tiem ražotājiem, kas nav neatkarīgi.

46. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, jāsecina, ka Regulas 2017/1001 9. panta 2. un 3. punkts būtu jāinterpretē tādējādi: tas, ka neoriģinālā automašīnas radiatora režģī tiek iekļauts elements, kas paredzēts automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un kas atveido šim ražotājam piederošas ES grafiskas preču zīmes formu vai ir maldinoši līdzīgs tai, nav apzīmējuma izmantošana komercdarbībā šo tiesību normu izpratnē, it īpaši tad, ja rodas šajos secinājumos minētie apstākļi saistībā ar šo radiatoru režģu pārdošanas procesu un attiecīgo ģeogrāfisko tirgu, bet tas ir jāizvērtē valsts tiesai.

B. Par 1. jautājumu a) daļu

47. Kā jau norādīju šo secinājumu 19. punktā, Regulas 2017/1001 14. panta piemērošanas priekšnoteikums ir tāds, ka ir konstatēts trešās personas izdarīts ES preču zīmes pārkāpums. Šajā lietā tas nozīmē, ka tikai tad, ja Tiesa nepiekristu ierosinātajai atbildei uz 1. jautājuma c) un d) daļu un uzskatītu, ka šajā lietā aplūkotā elementa iekļaušana ir apzīmējuma izmantošana komercdarbībā Regulas 2017/1001 9. panta 2. punkta izpratnē, būtu nepieciešama atbilde uz iesniedzējtiesas uzdotā 1. jautājuma a) un b) daļu.

48. It īpaši ar 1. jautājuma a) daļu šī tiesa vēlas noskaidrot, vai Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts ļauj neoriģinālu radiatora režģu pārdevējam tirgot šīs preces, ja tajās ir iekļauts elements, kas paredzēts automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un kas tā formas dēļ ir identisks vai maldinoši līdzīgs minētā ražotāja ES preču zīmei.

49. Kā jau norādīju, saskaņā ar Regulas 2017/1001 9. pantu ES preču zīmes reģistrācija piešķir īpašniekam izņēmuma tiesības, kas šim īpašniekam ļauj aizliegt trešām personām bez viņa piekrišanas izmantot komercdarbībā jebkādu identisku vai līdzīgu apzīmējumu attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem. Tomēr ES preču zīmes īpašniekam piešķirtās izņēmuma tiesības ir pakļautas Regulas 2017/1001 14. pantā uzskaitītajiem ierobežojumiem.

50. Konkrētāk, saskaņā ar šīs regulas 14. panta 1. punkta c) apakšpunktu ES preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešai personai komercdarbībā izmantot ES preču zīmi, lai identificētu vai norādītu uz precēm vai pakalpojumiem kā tādiem, kas pieder minētās preču zīmes īpašniekam, it īpaši, ja minētās preču zīmes lietošana ir nepieciešama ražojuma vai pakalpojuma paredzētā nolūka norādei, it īpaši attiecībā uz piederumiem vai rezerves daļām.

51. Vispirms jānorāda, ka, lai gan Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir burtiski norādīts uz "ES preču zīmes" izmantošanu, ko veic trešā persona, lai apzīmētu preces vai pakalpojumus vai norādītu uz tiem, šī tiesību norma ir jāsaprot tādējādi, ka tā ir piemērojama gadījumos, kad šī trešā persona izmanto nevis ES preču zīmi pašu par sevi, bet gan apzīmējumu, kas tiek uzskatīts par identisku vai maldinoši līdzīgu šai preču zīmei. Galu galā Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts pamats aizstāvībai pret apgalvojumiem par šīs pašas regulas 9. panta pārkāpumiem, kas, kā jau paskaidroju, analizējot 1. jautājuma c) un d) daļu, attiecas vienkārši uz apzīmējuma izmantošanu komercdarbībā. Šajā lietā tas nozīmē, ka Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktu joprojām varētu

piemērot pamatlietas faktiem pat tad, ja tiktu uzskatīts, ka atbildētājs uz saviem radiatoru režģiem ir izmantojis nevis prasītājas ES preču zīmi, bet gan tikai, kā norāda iesniedzējtiesa, šai preču zīmei maldinoši līdzīgu apzīmējumu.

52. Turklāt ir svarīgi atzīmēt, ka spriedumā *Gillette Company* un *Gillette Group Finland*[34] Tiesai jau ir bijusi iespēja interpretēt Direktīvas 89/104/EEK[35] 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Šī tiesību norma ir atcelta un pašlaik ir piemērojama attiecībā uz valsts preču zīmēm saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/2436[36] 14. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kas ir Regulas 2017/2001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkta ekvivalents.

53. Strīdā, kurā pasludināts spriedums *Gillette*, kāds uzņēmums pārdeva skuvekļus, kas sastāv no roktura un nomaināma asmens, kā arī (atsevišķi) maināmos asmeņus, kuri bija līdzīgi tiem, kādus laida tirgū *Gillette Company*, preču zīmju "Gillette" un "Sensor" īpašniece. Šie asmeņi tika pārdoti ar preču zīmi "Parason Flexor", un uz to iepakojuma bija etiķete ar norādi: "Visi *Parason Flexor* un *Gillette Sensor* rokturi ir saderīgi ar šo asmeni"[37]. Attiecīgajam uzņēmumam ne ar preču zīmes licenci, ne ar kādu citu līgumu nebija atļauts izmantot *Gillette Company* piederošās preču zīmes. Šajos apstākļos *Gillette Company* cēla prasību valsts tiesā, apgalvojot, ka minētais uzņēmums ir pārkāpis tās reģistrētās preču zīmes.

54. No sprieduma *Gillette* izriet, ka ES preču zīmes izmantošanas, ko veic trešā persona, kvalifikācija atbilstoši Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam ir atkarīga no tā, vai šīs izmantošanas mērķis ir sniegt sabiedrībai saprotamu un pilnīgu informāciju par paredzēto preces, kuru šī trešā persona laiž tirgū, funkcionālo uzdevumu[38]. Turklāt šai izmantošanai ir jābūt nepieciešamai, proti, trešā persona praktiski nevar sniegt sabiedrībai informāciju, neizmantojot ES preču zīmi, kas tai nepieder[39].

55. Ir svarīgi paturēt prātā, ka Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkta formulējums vairs nav fokusēts uz nepieciešamības prasību, jo tā ir minēta tikai kā piemērs saistībā ar "paredzētā nolūka norādi". Tātad pamata testā attiecībā uz Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanu būtu jānoskaidro, vai ES preču zīmes izmantošana, ko veic trešā persona, pilda vienīgi funkciju identificēt vai norādīt uz precēm vai pakalpojumiem kā tādiem, kas nāk no preču zīmes īpašnieka ("atsauces izmantošana")[40]. Šī aizstāvība pret apgalvojumiem par šīs pašas regulas 9. panta pārkāpumiem nav pakārtota spriedumā *Gillette* nostiprinātajai nepieciešamības prasībai, kas paliek piemērojama gadījumos, kad ES preču zīme tiek izmantota tikai specifiskam mērķim – preces vai pakalpojuma paredzētā nolūka norādei[41].

56. Pamatlietas dalībnieki nav vienisprātis, vispirmām kārtām, par to, vai apzīmējuma kā radiatora režģa elementa izmantošana pilda vienīgi funkciju identificēt vai norādīt uz precēm vai pakalpojumiem kā tādiem, kas nāk no preču zīmes īpašnieka. Turklāt tie nav vienisprātis, vai šis

[34] Spriedums, 2005. gada 17. marts (C-228/03, EU:C:2005:177; turpmāk tekstā – "spriedums *Gillette*").

[35] Padomes Pirmā direktīva (1988. gada 21. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.).

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2015, L 336, 1. lpp.).

[37] Spriedums *Gillette* (14. punkts)

[38] Spriedums *Gillette* (34. punkts).

[39] Spriedums *Gillette* (35. punkts). Skat. arī spriedumu *BMW* (60. punkts).

[40] Hasselblatt, G.N. (red.), *European Union Trade Mark Regulation (EU) 2017/1001 – Article-by-Article Commentary*, Beck, 2018, 436. lpp.

[41] Skat. arī Kur, A, un Senftleben, M., *European Trade Mark Law – A commentary*, Oxford University Press, 2017, 420. lpp.

apzīmējums var tikt izmantots, lai informētu konkrētu sabiedrības daļu par paredzēto radiatora režģa [pielietojuma] nolūku, un par to, vai šādā gadījumā piemērojamo nepieciešamības prasību var uzskatīt par tādu, kurai ir drīzāk tehnisks raksturs, nevis informatīva vērtība.

57. Šajā ziņā uzskatu, pirmkārt, ka šajā lietā aplūkotā apzīmējuma izmantošana nepilda funkciju vienīgi identificēt vai norādīt uz precēm vai pakalpojumiem kā tādiem, kas nāk no preču zīmes īpašnieka. Radiatoru režģu patērētājiem noteikti ir jābūt iespējai iegūt informāciju, ka rezerves daļa ir piemērota vai paredzēta konkrēta ražotāja automašīnām. Tomēr, manuprāt, ir skaidrs, ka tāda elementa iekļaušana radiatora režģī, kas tiek izmantots tikai tālab, lai ievietotu un piestiprinātu papildu piederumu, proti, automašīnu ražotāja emblēmu, nav uzskatāma par atsauces izmantošanu Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Kā esmu atzīmējusi, analizējot 1. jautājuma c) un d) daļu, šis elements pilda tehnisku funkciju[42] un nav paredzēts apzīmēšanas mērķiem.

58. Otrkārt, līdzīgu iemeslu dēļ uzskatu, ka pamatlietā aplūkoto apzīmējumu nevar saprast kā norādi uz paredzēto radiatora režģa [pielietojuma] nolūku, proti, ka tas tiek izmantots kā piederums vai rezerves daļa. Turklāt, pat jau tiktu pieņemts pretējais viedoklis, tehniska nepieciešamība izmantot apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs attiecīgajai preču zīmei, neatbilstu Regulas 2017/2001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajai nepieciešamības prasībai, ņemot vērā, ka mērķis, kas jāsasniedz, izmantojot preču zīmi, ir galalietotāja informēšana. Citiem vārdiem, uz tehnisku nepieciešamību, uz kuru norādījusi iesniedzējtiesa 1. jautājuma a) daļā, nevar atsaukties, lai ierobežotu preču zīmes īpašnieka tiesības saskaņā ar Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

59. No iepriekš minētā izriet, ka Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj automašīnu rezerves daļu, konkrēti – radiatora režģu, pārdevējam tirgot šīs detaļas, ja tajās ir iekļauts tāds elements automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai, kas savas formas dēļ ir identisks vai maldinoši līdzīgs šā ražotāja ES preču zīmei.

C. Par 1. jautājuma b) daļu

60. Atbilde uz 1. jautājuma b) daļu būtu jāsniedz tikai tad, ja Tiesa uz 1. jautājuma a) daļu atbildētu pretēji manam ierosinājumam. Šajā gadījumā būs jāizvērtē, vai ES preču zīmes izmantošana ir saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās Regulas 2017/1001 14. panta 2. punkta izpratnē.

61. Tiesas judikatūrā šajā ziņā ir sniegtas detalizētas norādes[43].

62. Tiesa ir uzskatījusi, ka preču zīmes izmantošana nav saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās, ja, vispirmām kārtām, preču zīmi izmanto tā, ka var rasties iespaids, ka pastāv komerciāla saikne starp trešo personu un preču zīmes īpašnieku. Turklāt šāda izmantošana nevar nelabvēlīgi ietekmēt arī precu zīmes vērtību, gūstot netaisnīgu labumu no tās atšķirtspējas vai reputācijas. Tāpat preču zīme netiek izmantota saskaņā ar Regulas 2017/1001 14. panta 2. punktu, ja šī preču zīme tiek diskreditēta vai nomelnota. Visbeidzot, preču zīmes izmantošana nav saderīga ar godīgu praksi rūpnieciskās un komerciālās lietās arī tad, ja trešā persona pasniedz savu preci kā tādas preces, kas ir apzīmēta ar preču zīmi, imitāciju vai reprodukciju.

[42] Skat. šo secinājumu 30. punktu.

[43] Skat. spriedumu *Gillette* (41.–49. punkts) un spriedumu *BMW* (51., 52. un 61. punkts).

63. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietas apstākļos preču zīmes izmantošana atbilda godīgai praksei. Tomēr, kā norāda Komisija, trīs konkrēti šā vērtējuma elementi šķiet īpaši svarīgi, ņemot vērā lietas apstākļus.

64. Pirmkārt, kā jau norādīju, Tiesa ir uzskatījusi, ka preču zīmes izmantošana neatbilst godīgai praksei rūpnieciskās un komerciālās lietās, ja šāda izmantošana ir saistīta ar šīs preču zīmes "diskreditēšanu vai nomelnošanu"[44]. Ņemot vērā līdzību starp stiprinājuma elementam izmantotās preču zīmes formu un pašu preču zīmi, proti, automašīnu ražotāja emblēmu, iesniedzējtiesai tostarp ir jāpārbauda, vai šajā kontekstā ir nozīme atbildētāja piedāvāto preču kvalitātes garantijai. Kvalitāte, kas būtu zemāka par kvalitāti, ko nodrošina oriģinālo rezerves daļu ražotāji, varētu nelabvēlīgi ietekmēt preču zīmes kvalitātes garantēšanas funkciju.

65. Otrkārt, Tiesa ir nospriedusi, ka preces pasniegšana par "preces imitāciju vai reprodukciju" ir pretrunā godīgai praksei[45]. Tādējādi iesniedzējtiesai, ņemot vērā attiecīgo preču rezerves daļu raksturu un to līdzību ar oriģinālajām detaļām, ir jāpārbauda, vai atbildētājs ir veicis nepieciešamos pasākumus, lai norādītu, ka šīs preces ir ražojis atbildētājs, un lai nodrošinātu, ka tās netiks uzskatītas par oriģinālo detaļu imitācijām vai reprodukcijām.

66. Treškārt, ņemot vērā nosacījumus, kas ir līdzīgi tiem, kurus Tiesa ir noteikusi saistībā ar Regulas Nr. 6/2002 110. panta 1. punktu[46], rezerves daļu ražotājam vai pārdevējam ir pienākums ievērot pienācīgu rūpību attiecībā uz nepieciešamajiem nosacījumiem, lai nodrošinātu, ka lejupējie lietotāji ievēro godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās. It īpaši, lai noteiktu atbilstību godīgai praksei, ir jāizvērtē, vai neoriģinālo rezerves daļu ražotājs ir izpildījis pienākumu skaidri un redzami informēt lejupējo lietotāju piegādes ķēdē, norādot uz ražojuma un tā iepakojuma, kā arī katalogos vai pārdošanas dokumentos, ka šīs detaļas nav ražojis oriģinālo rezerves daļu ražotājs. Tāpat jāpārbauda, vai rezerves daļu ražotājs ar atbilstošiem līdzekļiem, tostarp līgumiska rakstura līdzekļiem, ir nodrošinājis, ka lejupējie lietotāji piegādes ķēdē neveic darbības, kas varētu maldināt par preču izcelsmi vai diskreditēt attiecīgo preču zīmi.

67. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, gadījumā, ja Tiesa – pretēji manai 1. jautājuma a) daļas analīzei – uzskatītu, ka Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts pieļauj ES preču zīmes izmantošanu tādos apstākļos kā pamatlietā, šīs regulas 14. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir prasīts, pirmkārt, lai ES preču zīmes izmantošana nebūtu saistīta ar šīs preču zīmes diskreditēšanu vai nomelnošanu; otrkārt, lai izmantotājs būtu veicis nepieciešamos pasākumus, lai norādītu, ka tas ir ražojis šīs preces, un nodrošinātu, ka tās netiks uzskatītas par oriģinālo detaļu imitācijām vai reprodukcijām, un, treškārt, lai rezerves daļu ražotājam vai pārdevējam būtu pienākums ievērot pienācīgu rūpību attiecībā uz atbilstību nepieciešamajiem nosacījumiem, lai nodrošinātu, ka lejupējie lietotāji ievērotu godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

[44] Spriedums *Gillette* (44. punkts).

[45] Spriedums *Gillette* (45. punkts).

[46] Šajā ziņā skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Acacia* un *D'Amato* (C-397/16 un C-435/16, EU:C:2017:992, 85.–88. punkts).

V. Secinājumi

68. Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto analīzi, ierosinu Tiesai uz *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa) 1. jautājuma c) un d) daļu atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi 9. panta 2. un 3. punkts

   ir jāinterpretē tādējādi: tas, ka neoriģinālā automašīnas radiatora režģī tiek iekļauts elements, kas paredzēts automašīnas ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai un kas atveido šim ražotājam piederošas ES grafiskas preču zīmes formu vai ir maldinoši līdzīgs tai, nav apzīmējuma izmantošana komercdarbībā šo tiesību normu izpratnē, it īpaši tad, ja rodas šajos secinājumos minētie apstākļi saistībā ar šo radiatoru režģu pārdošanas procesu un attiecīgo ģeogrāfisko tirgu, bet tas ir jāizvērtē valsts tiesai.

   Gadījumā, ja Tiesa uz 1. jautājuma c) un d) daļu atbildētu pretējā nozīmē, ierosinu Tiesai uz 1. jautājuma a) daļu atbildēt šādi:

2) Regulas 2017/1001 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts

   ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj automašīnu rezerves daļu, konkrēti – radiatora režģu, pārdevējam tirgot šīs detaļas, ja tajās ir iekļauts tāds elements automašīnu ražotāja emblēmas ievietošanai un piestiprināšanai, kas savas formas dēļ ir identisks vai maldinoši līdzīgs šā ražotāja ES preču zīmei.

   Ja Tiesa uz 1. jautājuma a) daļu atbildētu pretējā nozīmē, ierosinu, lai Tiesa uz 1. jautājuma b) daļu atbildētu šādi:

3) Regulas 2017/1001 14. panta 2. punkts

   ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir prasīts, pirmkārt, lai ES preču zīmes izmantošana nebūtu saistīta ar šīs preču zīmes diskreditēšanu vai nomelnošanu; otrkārt, lai izmantotājs būtu veicis nepieciešamos pasākumus, lai norādītu, ka tas ir ražojis šīs preces, un nodrošinātu, ka tās netiks uzskatītas par oriģinālo detaļu imitācijām vai reprodukcijām, un, treškārt, lai rezerves daļu ražotājam vai pārdevējam būtu pienākums ievērot pienācīgu rūpību attiecībā uz atbilstību nepieciešamajiem nosacījumiem, lai nodrošinātu, ka lejupējie lietotāji ievērotu godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.